

ANDRÁS + KERESZT

a Tihanyi Római Katolikus Egyházközség Lapja

VIII. ÉVFOLYAM 4. SZÁM

2011. ADVENT-KARÁCSONY

Juhász Gyula:

Rorate

A kéklő félhomályban
az örökmécs ragyog
Mosolygón álmodoznak
A barokk angyalok.

A gyertyák rendre gyúlnak,
A minisztráns gyerek
Mint bárány a mezőben
Csenget. Az árny dereng.

Hideg kővön anyókák
Térdepelnek. Ifjú pap
Magasba fölmutatja
Szelíden az Urat.

Derűs hit hús malasztját
Könnyezve keresem
Ó, gyönyörű gyerekiség,
Ó boldog Betlehem!

*Valami furcsa összehangolódás,
Valami ritka rend –
Széthúzó erők erős egyensúlya,
Mély belső bizonyosság idebent –
Bizonyosság arról, hogy élni jó...
A Béke ez. / Reményik Sándor/*

Nem hiszem, hogy Reményik karácsonyi versnek szánta ezt a művét. Nekem mégis gyerekkorom karácsonyai jutnak eszembe róla. Erről a mély bizonyosságról, és a békéről... Most megfordult a kocka. Nekem kell a gyerekeimnek olyan

karácsonyi ünnepléssel készülnöm, hogy megérezzék, átéljék ezt a belső bizonyosságot arról, hogy élni jó! Vajon mi kell ehhez? Mit tehetek én hozzá szülőként a karácsonyi ünneplés lényegéhez? >> folytatás a 2. oldalon >>

70 év Isten és az emberek szolgálatában

Éppen három hete, november 27-én töltötte be 70. életévét Egyházközségünk plébánosa, a Tihanyi Bencés Apátság perjele, Richárd atya. Ez alkalmából kérdezzük őt a 70 évről, Tihanyról, az emberről, lapunk 3. oldalán ...

Tihanyi advent

Várakozás nélkül nincs ünnep, advent nélkül nincs Karácsony Tihanyban sem. Ahogyan rövidülnek a napok, úgy válnak egyre csodálatosabbá a naplementék: az apátsági templom előtt álló látogató megsejt valamit abból a titokból, amit az Igaz Nap jelent minden ember számára.

Szombat esténként a templomban énekeljük a hívek kis csoportjával az adventi vesperást: „Jön már a várva várt idő, mint elrendelte Istenünk...” A hajnali misék látogatói szívében ott él a vágy a „fényességes szép Hajnal” köszöntésére. Felnőtt férfiak tervezik, hogyan állítják majd föl ismét a levelét nem hullató szép fenyőfákat a templom szentélyében. Előkerülnek a székelyudvarhelyi fafaragók által készített egyszerű betlehemi figurák: Mária, József, a kis Jézus, a pásztorok, a királyok, a bárányok. Nem messze a templomtól a forrásbarlangban lehet látni őket december 24-én délutántól, amikor nagyszülők és unokák csillogó szemmel jönnek ki a templomból a misztériumjáték után, amelyben megelevenedik a karácsonyi történet iskolás gyerekek énekével, előadásával. Csendes ilyenkor a világ. Ha ilyenkor kiáltana valaki a Visszhangdombról, hogy „Fel, nagy öröme!”, biztos hallaná: „...nagy öröme!”

A tihanyi bencés szerzetesi közösség kicsi. Vendégekkel, lelkipásztori munkával, kiállításokkal, előadásokkal foglalkozunk. Szeretnénk, ha igazi ünnepük lenne mindazoknak, akik ránk vannak bízva. Szenteste a közös ünnepi vacsora előtt elénekeljük a Vesperást a kápolnáinkban. Vacsora után elimádkozzuk a zsolozsma éjszakára eső részét, majd hárman útra kelnek, hogy legyen a környékbeli híveknek is éjjeli szentmiséjük. A tihanyi templomot pedig zsúfolásig megtöltik a templomukat szerető tihanyiak és olyanok is, akik messziről jönnek ide, hogy itt köszöntsék Jézust. Egy régi olasz mester képéről pedig az angyal a sekrestyében, aki egész évben csendben hirdeti az örömet, karácsony éjjelén mintha valóban megszólalna: „Gloria in excelsis Deo” – Dicsőség mennyben az Istennek! S a számtalan apró fénypont körben a vízparton karácsonyi díszbe öltözteti az egész Balatont.

Korzenszky Richárd OSB

Valami furcsa összehangolódás...

>> folytatás az 1. oldalról >>

Hogyan tudnám hitelesen közvetíteni a gyerekeim felé Jézus születésének misztériumát: élni érdemes és jó, mióta Ő a világra született?

A gyerekpszichológia egyik irányzata szerint a gyermek viselkedése a szülők életének a tükré. A gyermeki lélek nagyon érzékenyen reagál a körülötte zajló eseményekre. Sokszor még a szülők sem tudják mi a gond, csak a gyerek nyugtalan, agresszív, kezelhetetlen. A probléma hátterében sokszor az anya félelmei, lerendezetlen belső gondoljai állnak. „Valami furcsa összehangolódás, valami ritka rend”- írja a költő. Nyilván belső rendről beszél, a lelki életünk összehangolásáról. És egyensúlyról. Hát ezen lehet gondolkodni. Mi az, ami bennem nincs egyensúlyban? Milyen rendetlenségek vannak bennem? Ettől függ a békém? A gyerekeim békéje is? Nem tudom.

Egyik kedves barátnőmnek nagyon zűrös, nehéz gyerekkora volt. Kérdeztem tőle, hogyan lehet, hogy mégis ilyen kiegyensúlyozott, optimista,

élettel teli? Azt válaszolta: Engem mindennek ellenére nagyon szerettek a szüleim! Nem az a cél tehát, hogy minél probléma mentesebb életet biztosítsak a gyerekeimnek, hanem az, hogy nagyon szeressem őket!? Lehet a gondok, nehézségek közt is boldog, békés ünneplés? Ezek a kérdések messze vezetnek.

„Karácsonykor magába száll minden lélek” – írja Ady. Lehet, hogy gyermekkorom karácsonyainak is ez a titka? Bár mi gyerekek nem vettük észre, szüleink kívül-belül rendet raktak? Kibékültek? Összehangolódtak? Figyeltek a belső egyensúlyra? És közben minket nagyon szerettek? Egyszer megkérdezem tőlük!

Áldott, békés Karácsonyt kívánok minden szülőnek és gyerekeknek!

Cs.T. Hanna

2011. Liszt Ferencre emlékezünk

„Te a művészeté vagy, nem az egyházé.” - így győzködte Liszt Ádám kamasz fiát, amikor a 15 éves Liszt Ferenc, aki zaklatott gyermekéveit megelégtelve lelki válságba került, egyre nagyobb érdeklődést mutatott a papi hivatás iránt. A főúri szalonokban „mutogatott” csodagyerek, a magát „művész-háziállatként” definiáló Liszt felett győzött az apai tekintély, de a hitnek, az egyház illetve az egyházi zene aktuális kérdéseinek, problémáinak mindig jutott figyelem az életében. Unokája, Siegfried Wagner így emlékezik meg egy esetről, amikor nagyapja a templomi szertartás közben felhangzó profán zenén való gúnyos felháborodottsága jelenik meg: *„Velencében egy nagy Mária-ünnepén magával vitt a templomba... Megkezdődött a nagymise, amikor az orgonából galoppok és polkák hangzottak fel, ahogyan ez Olaszországban akkoriban divat volt. A kenyér és a bor színeváltozása alatt hallhattuk a szép dalt: 'Szeretném megcsókolni fekete szemedet.' Észrevettem, milyen nyugtalan lett nagyapám... alighogy befejeződött az ünnep, hevesen megragadta a kezemet, és kisetett velem a templomból. Nem messze a díszes kapuzattól a naiv orgonista odarohant hozzám, és megkérdezte tőle, hogy tetszett*

neki a zene. Liszt azt felelte: Tudja meg az igazat: mocskok volt, disznóság.”

A 200 éve született és 125 éve meghalt Liszt Ferenc nagyvilági életet élt. Ünnepezt sztár volt, ahogy ma mondanánk. Főúri szalonokban zongorázott, Bécsben, Párizsban, Rómában élt, Európa-szerte hangversenyezett, rajongásig szerették, és a szakma is elismerte művészetét. A magyar főurak díszkardot adtak át neki, elismervén a magyar hazáért és a magyar népért tett erőfeszítéseit. Kiemelkedő ezek közül az 1838-ban pusztító pesti árvíz károsultjaiért adott hangversenyei. Még az orosz cár udvarában is megfordult. Itt történt meg vele a következő: *„Az egyik esten, amelyet a szentpétervári udvarban adott – ahol mindig nagyon szívesen fogadták -, Miklós cár, aki nem volt nagy zenebarát, szóba elegyedett egy hölgygel, és nem törődve Liszt játékaival, igen hangosan beszélt. Liszt hirtelen abbahagyta a zongorázást, és otthagya a hangszeret.*

-Miért fejezte be a játékot? - kérdezték tőle.

-Amikor az uralkodó beszél, mindenki másnak hallgatnia kell – hangzott a válasz.”

De életének része az is, hogy szüleit korán elvesztette, három gyermeke közül kettőt eltemetett, és nem kerülték el őt sem az intrikák. Az Esztergomban épülő új bazilika felszentelésére kért Esztergomi mise kapcsán is kikezdték, a koronázási ceremóniára, amelyre ő komponálta a Koronázási misét, nem kapott meghívást.

>> folytatás a 3. oldalon >>

70 év Isten és az emberek szolgálatában

>> folytatás az 1. oldalról >>

Ennek a 70 évnek rengeteg megbízatása, felelőssége, kihívása volt. Tanár, gimnáziumigazgató, miniszteri biztos, plébános, perjel, házfőnök, és még sorolhatnánk. Mit tart élete eddigi legnagyobb kihívásának, és természetesen jól megvalósított sikerének is?

- Egyetlen kihívásról beszélhetek: hogy bencés szerzetesként helyt tudjak állni, bárhová is állítanak. Igyekeztem a legjobb tudásom szerint teljesíteni mindegyik megbízatásomat. A legérdekesebb – és legszokatlanabb – alighanem a minisztériumi időszakom volt, amikor egy átalakulóban lévő világban kellett közvetítenem, tárgyalnom, segítenem. Időben a leghosszabb szolgálatom a tihanyi. Ez sem egy megszokott feladat. Felújítani templomot, apátsági épületet, újjáéleszteni közösséget: ha sikerült, szerzetestársaimnak, munkatársaimnak – és természetesen az Úrnak köszönhetem.

Az Egyházközségi képviselőtestület köszöntőjében elhangzott, hogy

immár nagykorú tihanyivá vált, hiszen 18. éve az egyházközség plébánosa. Otthonának érzi Tihanyt? 18 év után tihanyinak érzi magát?

-Őszinte leszek: nem érzem tihanyinak magam, de otthon vagyok Tihanyban. Nagy ajándék, hogy sokan vannak, akik elfogadtak, befogadtak. Nagyon örültem, amikor az egyházközségi képviselőtestület jelképesen „tihanyivá fogadott”: kaptam egy üvegben tihanyi földet, balatoni vizet és egy gardát...

„Ha kérdeznék...” a címe egyik könyvének, amelyben az Önnel készült interjúkat gyűjtötték egy csokorba. Van-e olyan kérdés, amelyet még nem tettek fel, de ha kérdeznék, szívesen válaszolna rá, beszélne róla?

- Miért maradtam Magyarországon, amikor többször is lett volna lehetőségem, hogy másutt is élhetnék...

Engedje meg, hogy feltegyem ezt a kérdést: Miért maradt Magyarországon, ha többször is meglehetne volna, hogy másutt éljen?

- A legfontosabb dolgokat az ember nem képes racionálisan megmagyarázni. A szeretet és a szülőföldhöz való hűség is ilyen. Másrészt olyan korban vállaltam a bencés életet, amikor ez egyáltalán nem volt divat. Amikor ifjúsággal foglalkozni szinte tilos volt. Azt mondtam mindig, amikor hívtak, bíztattak, hogy maradjak kinn: amíg egy szerzetesgimnáziumban megvan a lehetőségünk, hogy minden korlátozás ellenére szabadon neveljük az ifjúságot, addig rám itthon nagyobb szükség van. Engem ide köt a hivatásom.

Milyen tervek, célok vannak még Ön előtt, amelyek esetleg mérföldkövei lehetnek további életének?

- A tihanyi bencés közösség az önállóvá válás útjára lépett. Most az a feladatom, hogy ennek az önállóvá váló közösségnek az életét, körülményeit úgy alakítsuk, hogy minden szempontból biztonságban legyünk, ugyanakkor nem elszakadva a nagy bencés családtól. Ez nem látványos munka, de sok energiát igényel. Szeretném, ha megerősödne a bencés közösség itt, az ősi tihanyi monostorban.

További életéhez, munkájához sok erőt, egészséget, kitartást kívánunk!

Csizmazia Zsolt

2011. Liszt Ferencre emlékezünk

>> folytatás a 2. oldalról >>

47 évesen Pesten a Ferencesek kolostorában felvételt kért a harmadrendbe. Később Rómában telepedett le és 1865-ben kisebb egyházi rendeket vett fel, így klerikussá lett. Liszt a következőképp indokolta lépését: *„Beléptem az egyházi rendbe – de semmi esetre sem a világ iránt megvetésből vagy még kevésbé, mert ráuntam a művészetre... A katolicizmushoz való vonzalmam gyermekkorom óta jelen van, és egy állandóan jelenlévő és uralkodó érzés lett...”*

Jóllehet Rómába eredetileg még azért utazott, hogy kieszközölje a pápai engedélyt a Carolyne Sayn-Wittgenstein hercegnével kötendő házasságához, ám a kísérlet meghiúsulását követően Liszt mind erősebb készületet érzett arra, hogy egyházi emberré és az egyházzene megújítójává váljon. Liszt vallásos áhítatot ébresztő művek egész seregét alkotta meg az esztendőik során: zongoradarabokat és miséket (így például a Ferenc József és Erzsébet megkoronázására írt Koronázási misét), orgonaműveket és egyházi kórusokat, zsoltárokat és oratóriumokat – köztük a monumentális, 1855 és 1867 között komponált Krisztus oratóriumot. Méltán írhatta a weimari nagyhercegnek a következő öntudatos sorokat: *„Tény, és azt hiszem, jó lelkiismerettel és szerénységem ellenére mondhatom, hogy az általam ismert zeneszerzők közül egy sincs, aki ilyen intenzív és mély érzelmekkel közelednék az egyházi zenéhez.”*

Mali Katalin

Diakónusszentelés Tihanyban

A diakónusszentelés egy bencés szerzetes életében csak azután lehetséges, miután végleg elkötelezte magát a közösségben, tehát csak az örökfogadalom után. A papság első fokának felvételekor a keresztény közösség szolgálatra, és az evangélium hirdetésére kaptunk küldetést. A szentelési liturgiában Asztrik főapát-püspök úr ezekkel a szavakkal nyújtotta át nekünk az evangéliumos könyvet: „Vedd Krisztus evangéliumát, amelynek hirdetője lettél. Ügyelj arra, hogy amit olvasol, hidd, amit hiszel, tanítsd, és amit tanítasz, kövesd is!” Olvasni, hinni, tanítani és követni ezt az örömhírt. Ez a feladat, amivel reméljük, hogy építeni és gazdagítani tudjuk a tihanyi egyházközség és az egész egyház hitét.

Mihályi Jeromos OSB

Gaudete - Örvendjete!

Ha Gaudete – Örvendezők vasárnapja, akkor: adventi áhítat a bencés apátsági templom kórusának közreműködésével. Ezt már így szoktuk meg az elmúlt jó néhány év során itt, Tihanyban. Reméljük, hogy a templomban összegyűlt, minket megtisztelő hallgatóságot évről évre meg tudjuk érinteni énekünkkel, és adventi várakozásukat még bensőségebbé tudjuk tenni, hiszen ez az igazi célja ennek a kis koncertnek. Maga az ünnep nem tart tovább másfél óránál, mögötte azonban 40-50 ember több éves lelkes munkája, törekvése, kitartása, izgalma – és sok-sok öröme, lelki élménye áll. Az énekkar számára ez a délután - a húsvét előtti Szent Háromnap mellett - az éves munka egyik csúcspontja.

A felkészülés során a zene sokféle módon hat ránk és alakít bennünket. Fegyelemre és figyelemre tanít; és: összetart minket. Nagyon színes ez a kis csapat életkort, foglalkozást, életállapotot, sőt lakóhelyet tekintve is, ezek a különbségek azonban a közös éneklés során elvesztik jelentőségüket; egy a fontos: a mű szépen szóljon, fölemeljen és kifejezze általunk azt a mondandót, amelynek közvetítésére született. Ehhez sok mindenre kell figyelni: magunkra, egymásra, a karvezetőre, kíséretre, így születhet meg a harmónia. Ezt az egymásra hangolódást segítik a próbák, ahol az éneklésen kívül mindig van valami, ami megtöri a monotóniát, és földobja az egész heti munka vagy tanulás után, péntek estére ugyancsak megfáradt kórustagokat: volt már büdösbence-vadászat, adódik kisebb civakodás, és mindig jelen van a humor. A közös élmények hozzásegítenek egymás megismeréséhez és elfogadásához, mint egy jól működő családban. Jó egymásért izgulni, és sikerének örülni. A fellépések (bocsánat: szolgálat!) során mindezek az érzések koncentrálódnak, és az egyes művek is visszahatnak ránk:

tartalmukkal, hangulatukkal formálnak bennünket. A vasárnapi koncert elején a női kar a kórus alatt állva gyönyörködött az ortodox himnuszban, amit - az utóbbi időben örvendetes módon gyarapodó - férfikar adott elő; úgy gondolom, igazi meglepetés volt a hallgatóság számára is. A „rég”, már többször előadott művek, mint Victoria: „Ave Maria”-ja már bennünk élnek, nem csoda, hogy olyan puhán, könnyedén szólnak. Az új, friss darabok (Gospel mise, Cantate Domino) még „pezsegnek”, ott vibrál bennük a feszültség, de jól esik ez a kis izgalom. És a végén: ennek a kórusnak mindig szüksége van arra, hogy bátran, szabadon hallathassa a hangját. Krisztina meg is találta ehhez a megfelelő művet, Liszt: „Nun danket” c. hatalmas hálaénekében. Hangszeresek, énekesek és karnagy – együtt, teljes „szívvel, ajkkal és kézzel”, felszabadultan köszönhattük meg Istennek azt a csodálatos élményt, amit nekünk ezen a Szent Helyen (Locus iste) a közös éneklés egész éven át nyújt.

Bakos Péterné Anci

Programok

2012. I. negyedév

Január 16. 17.00

Ökumenikus imádság
Nagy Lajos református
lelkész

Március 21. 17.00

Szent Benedek atyánk
tavaszi ünnepe

Március 24. 10.00-16.00

Nagybőjti lelki nap

Hangversenyek:

December 26. 16.00

Szamosi Szabolcs Karácsonyi
orgonahangversenye

Január 1. 16.00

Mali Katalin Újévi
orgonahangversenye

Tetőtéri esték

Január 13. 17.00

Sági László:

Quo Vadis GMO?

Február 17. 17.00

Szörényi László:

A cenzúra ura és orra

Március 23. 17.00

Lóránt Zoltán:

Az államháztartás

† Halottaink:

2011. szeptember 23.	Fülöp Géza	Dobos Margit özvegye	élt: 92 évet
2011. október 15.	Varga Ferenc	Marcali Márta férje	élt: 66 évet
2011. november 11.	Süte Elemér	Kiss Katalin férje	élt: 74 évet

A Tihanyi
Római
Katolikus
Egyházközség
időszaki lapja

A kiadásért felelős:
Dr. Korzenszky
Richard
Szerkesztik:
Bartus Sándor
Csizmazia Zsolt
Cs. Török Hanna

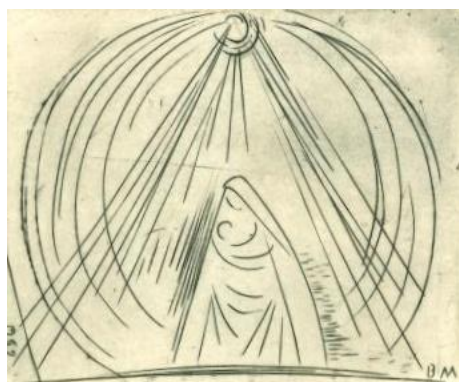
Tihanyi Bencés
Apátság

„Nyissátok meg szíveteknek minden ablakát...”

Kedves Testvérek, Tisztelt Olvasók!

A négy adventi hét azt a lehetőséget tartogatja számunkra, hogy befelé forduljunk és megkeressük magunkban azokat a magokat, amelyek a valódi értékről szólnak, tehát megtisztulva és értékesen jussunk el december 24. napjához. A

karácsony az emberek többségénél a szeretetről, a családról, az ajándékozásról szól. A vallásos embereknek ennél többet jelent ez az ünnep, hiszen mi az adventi időszakban végig készítjük szívünket és lelkünket a csodára: Jézus születésére. Nem mindegy ugyanis, hogyan érkezik el életünkbe a karácsony! Fáradtan, fásultan éljük-e meg az Isten szeretetének ünnepét, vagy örömmel, lelkesen, tiszta lelkiismerettel?! Úgy gondolom, hogy a társadalom sem igazán segít nekünk abban, hogy megfelelőképpen tudjuk értékelni az ünnepeinket. Sokszor azt

várjuk, legyünk végre túl a sok rohanáson, a megfelelni akaráson, hogy megpihenhessünk. Pedig a karácsony maga lehet a kézzelfogható csoda, ha a lelkünket kellőképpen felkészítjük annak befogadására, Aki testté lett. A Karácsony mindenekelőtt a nagybetűs szeretet ünnepe, mégpedig azé a szereteté, amellyel Isten szeret minket. Mert „nem abban van a szeretet, hogy mi szerettük az Istent, hanem, hogy ő szeretett minket és elküldte az ő Fiát engesztelő áldozatul a mi bűneinkért.” (1Jn 4,10). Minden család életében fontos szerepet kapnak az ünnepek, ki-ki a maga módján ünnepel, másként éli meg ezeket a napokat, mint a hétköznapokat. Ha karácsony közeledik, mindannyiunkat örömteli várakozás tölt el. Várjuk az ünnepélyes szép estét, a tündöklő fát, a gondtalan együttlétet, az ajándékokat. De mindenkinek szüksége van a szeretet ajándékára is, mert szeretet nélkül még a boldogságunkat sem találjuk meg. Hányszor, de hányszor kívántunk már békés, boldog, áldott karácsonyt egymásnak?! S vajon volt-e valami fogatja? Tiszta szívből kívántuk-e vagy csak megszokásból? Ha nem megszokásból tennénk, akkor megváltozna a világ is. Sajnos az emberek inkább szeretnek harcba állni egymással! Pedig Isten arra inti az embereket, legyen béke közöttük, hogy látható legyen rajtuk Isten mennyei dicsőségének fénye. Milyen tökéletesen támasztja ezt alá az egyik XX.századi gondolkodó írása: „A fény harcosa hisz. Hisz a csodákban, és mert hisz bennük, meg is történnek. Biztos benne, hogy a gondolkodása megváltoztathatja életét, és mert biztos benne, meg is változik az élete. Olykor kiábrándul. Olykor megsérül. Ilyenkor hallja a

ANDRÁS+KERESZT

ÁLDÁS, BÉKESSÉG

megjegyzéseket: *Milyen ártatlan! De a harcos tudja, hogy megéri hinni. És minden vereségére két győzelem jut. Ezt mindenki tudja, aki hisz!*” Törekedjünk hát erre a meghátrálásra nem kényszeríthető hitre, nemcsak a szeretet ünnepe előtt, hanem a szürke hétköznapiakban is,

megszívlelve Wass Albert ünnepi gondolatait is:

„*Nyissátok meg szíveteknek minden ablakát, és eresszétek be oda a napfényt, hadd pusztítson ki belőletek minden sötétséget ezen a karácsonyon. A civódás, pártoskodás nemzetéből változzatok át a szeretet nemzetévé, s lássátok meg: attól a pillanattól kezdve veletek lesz az Isten. Megmaradásunknak, megmaradásotoknak, a magyar sors jobbra fordulásának ez az egyetlen lehetősége...*”

**Istentől megáldott karácsonyi ünnepszentelést és
békés új esztendőt kíván:**

CSÁSZÁR ATTILA református lelkész

REFORMÁTUS ISTENTISZTELETEINK RENDJE:

**December 25-én, Karácsony I. napján ünnepi
Istentisztelet**

Úrvacsoraosztással, 16 órákor!!!

2012. Január 1-én, Újévi Istentisztelet, 14 órákor

**Január 15-én, 14 órákor
(Az új Presbiterek eskütétele)**